Biblioteca Regională Hunedoara-Deva

ALBINA

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

Nr. 963

Anul 69 — Seria II
Joi
9 iunie 1966
8 pagini — 25 bani

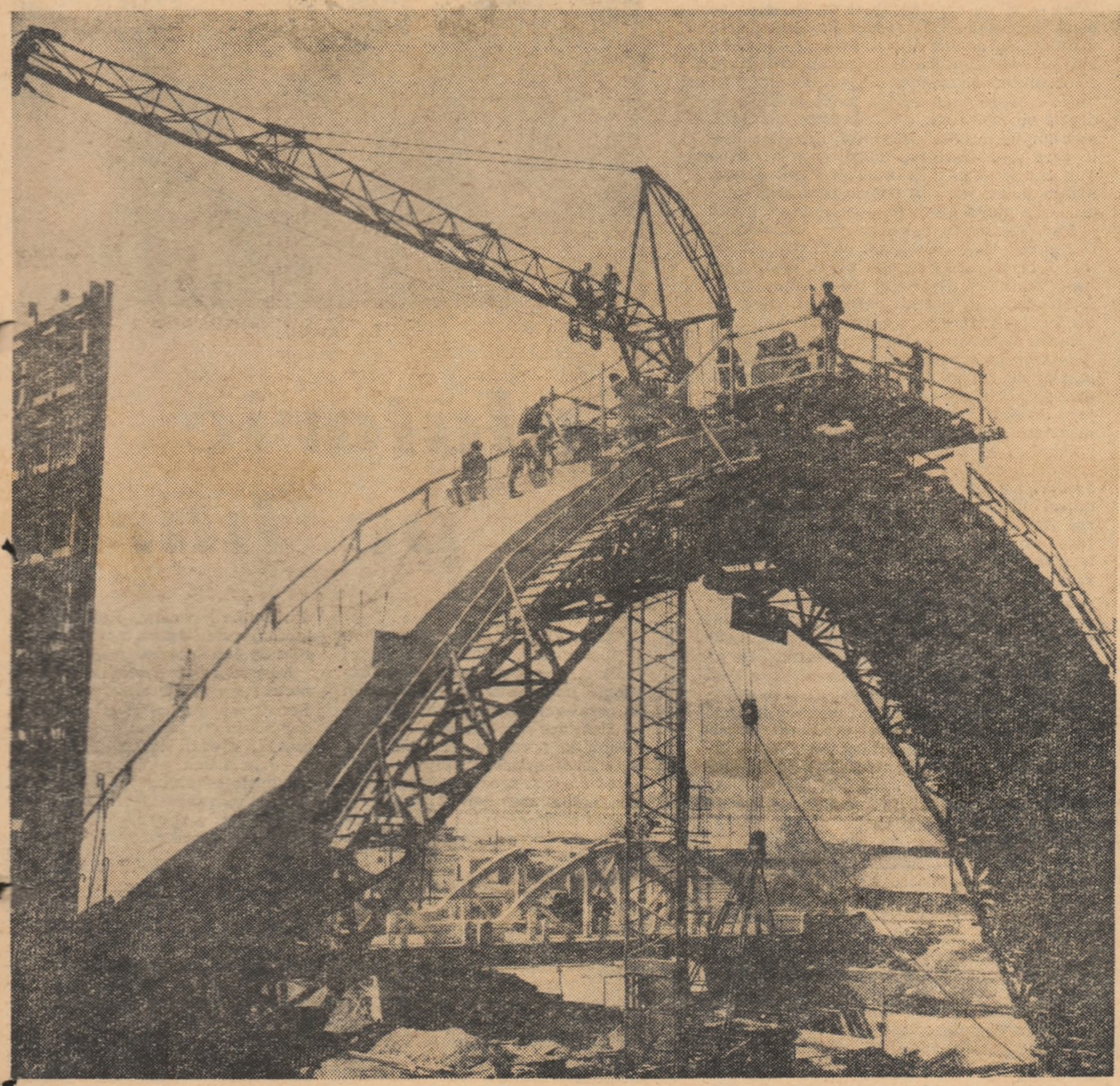

Șantierul sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier — construcția viaductului Jidoștița

Început de vară

S-a trezit greul pămîntului,
S-a sărutat cu ușorul vîntului
La soare
Și s-a umplut lumea de floare
Și de verdeață —
Bună dimineața, viață
Și țară !
Iată că e iarăși primăvară,
Vară.
Grînele pieptănate
Dau în spic
Și tresar subt zările de borangic
Ca sînii goi în apele curate.
Întîiul prășit
De porumb s-a săvîrșit.
Toarce motorul
Tractorului ca un motan.
— Nu mai ai treabă ?
— Mai am !
O fată și-a muiat în gîrlă piciorul.
Tolănită la lumină
Lenevește o combină
Și parcă trezindu-se se ridică
Și se-ntinde ca o pisică.

Mihai BENIUC

ENERGIA ELECTRICĂ ȘI SATUL

Din cele mai vechi timpuri oamenii au observat unele inspăimîntătoare fenomene naturale — trăsnetele. Neștiind cum să le explice apariția, neștiind că ele erau o formă de manifestare a unei energii deosebit de folositoare, au creat despre ele diverse legende. Deși, nici pînă în prezent, efectul lor distructiv nu a putut fi complet evitat, cauza producerii lor a fost explicată o dată cu descoperirea electricității.

Cu 2 600 ani în urmă, filozoful grec Thales din Milet, a observat că o bucată de chihlimbar, frecată cu o stofă sau o blană, capătă o proprietate curioasă și anume, atrage fire mici de paie sau bucățele de hîrtie ori bobițe de măduvă de soc. Acest fenomen nu a putut fi explicat atunci și mult timp învățații s-au străduit să afle cauzele acestei manifestări. Mai bine de 24 de secole, oamenii nu au bănuit că aceasta era una din manifestările unei noi forme de energie, o energie a cărei utilizare avea să conducă la o puternică dezvoltare a societății și la noi posibilități de acționare în procesul muncii.

În prezent, dintre toate formele de energie pe care le cunoaște omenirea, energia electrică, datorită calităților sale deosebite, a devenit un factor determinant, atît în activitatea economică, cît și pe plan social-cultural. Consumul de energie electrică devine astfel unul dintre indicatorii cei mai importanți în aprecierea nivelului de dezvoltare a unei țări.

În țara noastră, iluminatul electric a fost introdus în anul 1882, cînd, prin mici centrale electrice izolate, se iluminează actualul Palat al Republicii, Parcul de la Cotroceni și piața din fața Teatrului Național. În același an a fost pusă în funcțiune o centrală care alimenta cu energie electrică Gara de Nord și clădirea direcției de căi ferate. Doi ani mai tîrziu, la Timișoara, s-a pus în funcțiune centrala care furniza energia electrică pentru iluminatul străzilor, fiind astfel printre primele orașe din lume care foloseau energia electrică pentru iluminarea străzilor. La București, iluminatul străzilor a putut fi realizat începînd cu anul 1888.

De atunci, instalațiile electrice s-au extins și în alte orașe.

Cu toate acestea, înaintea celui de-al doilea război mondial, la noi în țară energia electrică era utilizată încă în mică măsură, iar de electrificarea satelor, practic nu se putea vorbi. Din cele peste 15 000 sate cîte existau, doar 483, adică mai puțin de 3,2 la sută, erau electrificate.

Abia după instaurarea regimului democrat-popular în România se poate vorbi cu adevărat de măsuri concrete în vederea electrificării țării. Conferința națională din octombrie 1945 a Partidului Comunist din România a indicat electrificarea țării ca unul dintre obiectivele principale de importanță națională.

A urmat apoi primul plan de electrificare a țării pe perioada 1951—1960, plan care a trasat liniile directoare ale politicii energetice a partidului și a fixat principalele obiective care trebuiau realizate în această perioadă. S-a luat măsura de a valorifica resursele hidroenergetice ale țării, prin construcția de centrale hidroelectrice. Datorită acestei orientări și a efortului depus, în anul 1953 a fost pusă în funcțiune hidrocentrala Moroeni, fiind urmată de hidrocentrala Sadu V, care a început să furnizeze energie electrică în anul 1955.

Acțiunea de studiere sistematică și de valorificare a resurselor hidroenergetice ale țării a continuat într-un ritm susținut. Astfel, în 1960 a fost pusă în funcțiune centrala hidroelectrică Stejarul, de pe rîul Bistrița, cu o putere de 210 000 kilowați, construcție de mare amploare, continuîndu-se cu amenajarea rîului Bistrița pînă la Bacău, pe o lungime de 84 km, unde s-au construit încă 12 hidrocentrale care totalizează o putere de circa 250 000 kilowați. Alt obiectiv important, care urmează a fi dat în funcțiune în cursul acestui an este centrala hidroelectrică „16 Februarie" de pe rîul Argeș, care are o putere de 220 000 kilowați.

În anul 1964 au început lucrările la marele șantier al centralei hidroelectrice de la Porțile de Fier, lucrări ce se execută împreună cu țara vecină și prietenă Iugoslavia. Prin puterea totală instalată de 2 000 000 kilowați — partea română de 1 000 000 kilowați și partea iugoslavă de 1 000 000 kilowați — prin efectul de regularizare asupra navigației, ca și prin ansamblul lucrărilor de hidroameliorații care se execută, centrala de pe Dunăre va fi una din cele mai importante și complexe amenajări hidroelectrice din Europa. În viitor, sînt prevăzute a se

(Continuare în pag. a 3-a)

CONŢINUT — FORMĂ — EFICACITATE

Căminul cultural din Brincoveneşti (Reghin) se află într-o clădire nouă, frumoasă, pe potriva comunei situată în pitoreasca vale a Mureşului. Aici se desfăşoară săptămînal numeroase manifestări cărora li s-a asigurat, prin strădania directorului Francisc Fabian un conţinut bogat şi o formă atractivă de prezentare.

Pe lîngă recenzii de filme, călătorii pe hartă, conferinţe sau seri literare, programul căminului a mai cuprins şi cîteva manifestări de popularizare a ştiinţei, care se cer menţionate datorită faptului că au stîrnit interesul sătenilor. Şi nu întîmplător. Temele puse în discuţie: „Fenomene astronomice", „Secretele luminii", „Evoluţia vieţuitoarelor" s-au bucurat de o expunere clară, făcută de oameni competenţi şi susţinută de experienţe interesante, care captau atenţia spectatorilor şi uşurau înţelegerea problemelor.

Am dat acest exemplu — unul din multe posibile — spre a dovedi preocuparea conducerii căminului pentru conţinutul şi forma acţiunilor culturale. Aici însă este cazul să amintim de un alt element — eficacitatea — care vine să motiveze însăşi necesitatea unor manifestări.

Este limpede că activitatea variată a căminului cultural îmbogăţeşte mintea oamenilor cu noi cunoştinţe. Există însă acţiuni — şi pe acestea ar fi de dorit să se pună accentul — a căror eficacitate este vizibilă „cu ochiul liber". Este de-ajuns să arătăm că o conferinţă despre pomicultură a fost ţinută de inginerul agronom exact atunci cînd în cooperativa agricolă de producţie se dezbătea posibilitatea plantării pomilor pe terenuri în pantă. Rezultatul — la care şi conferinţa amintită şi-a adus contribuţia — este că în această primăvară, pentru prima dată în istoria comunei, terenurile în pantă au fost împodobite cu pomi.

Aici, da, poate fi vorba de eficacitate. Dar care a fost în schimb utilitatea conferinţei ce a avut ca temă viticultura, ştiut fiind faptul că atît solul cît şi clima acestor locuri nu permit cultivarea viţei de vie?

L-am întrebat pe directorul căminului de ce s-a ţinut o asemenea conferinţă. Răspunsul ne-a fost dat printr-o ridicare din umeri. Oare nu s-ar putea organiza la acest cămin, care dispune de posibilităţi, manifestări bogate în conţinut, cu o formă plăcută şi totodată utile pentru populaţia comunei, dorite de săteni? Dar în fond ce ar dori oamenii din comună să vadă la căminul cultural? Această întrebare, directorul căminului nu şi-a pus-o şi nici nu a făcut un sondaj public. L-am făcut noi întreprinzînd o mică anchetă la care ne-au răspuns:

Mihai Silaghi — vicepreşedintele cooperativei agricole de producţie: „Anul trecut am asistat la o seară de calcul despre legumicultură. A fost foarte interesantă. De atunci seri de calcul nu s-au mai ţinut deşi este necesară una în care să se arate avantajele muncii în zootehnie, sector în care ducem lipsa unor oameni pricepuţi. Îngrijitor fruntaş este aici Petru Socaci, un tînăr harnic. Să organizeze căminul în cinstea lui, o seară a fruntaşilor. Merită. Ar fi binevenit acest prilej pentru ca Socaci să arate cum munceşte, iar ceilalţi să înveţe".

Ioan Szabo — membru în comitetul U.T.C.: „Serile pentru tineret, organizate la cămin sînt cam... bătrîneşti. O conferinţă tip (aşa, ca să fie) urmată de dans. E necesar să se găsească modul de a pune în discuţie, (deci dezbatere vie nu conferinţă), probleme în legătură cu prietenia, cu dragostea, cu comportarea civilizată în societate. Pe baza unui exemplu din comună să pornim o discuţie şi să-şi spună fiecare părerea".

Iosif Kociş — profesor: „Prin munca pe care o am, discut adesea cu oamenii din sat şi constat că sfera dorinţei lor de cunoaştere este tot mai mare. De aceea mă gîndesc să se facă la cămin cicluri de scurte expuneri despre figurile măreţe din istoria poporului nostru, despre scriitori, despre fumuseţile patriei. Căminul cultural să devină o şcoală pentru cei care mai de mult sau mai de curînd au terminat şcoala. Cunoştinţele căpătate în clasă trebuie mereu împrospătate. Şi unde se poate face asta mai bine decît la căminul cultural?"

La acest sondaj a asistat şi directorul căminului, care s-a convins de utilitatea lui şi şi-a propus să-l continue. Răspunzînd dorinţelor exprimate de cetăţenii din comună, activitatea căminului din Brincoveneşti, — va dobîndi şi un plus de eficacitate.

A. CROITORU

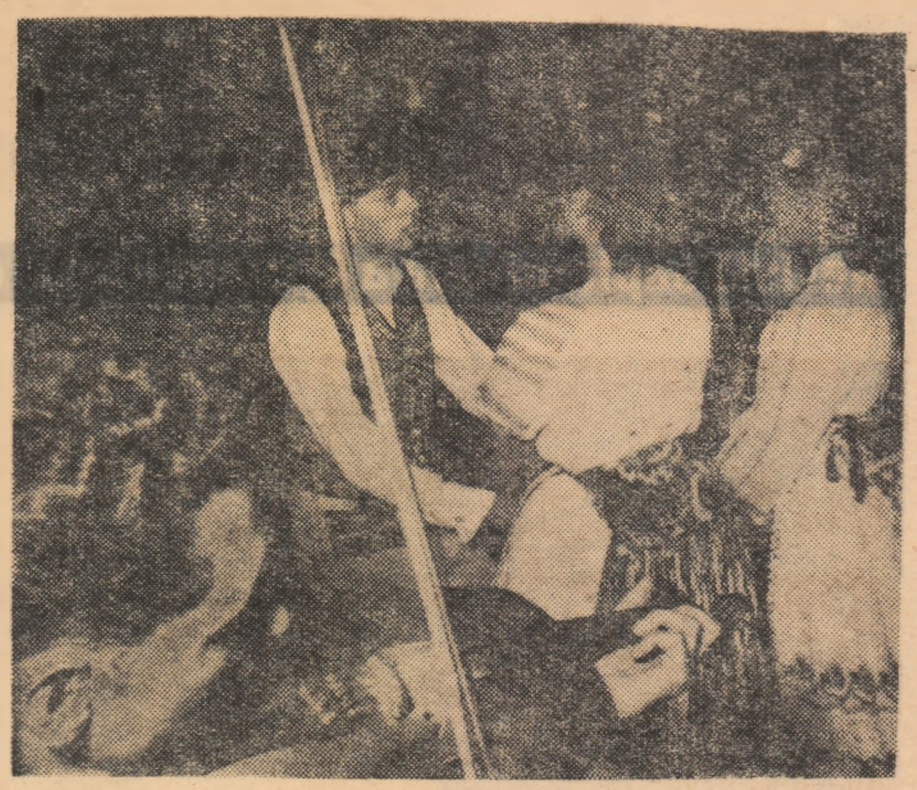

La repetiţie

Călătorie pe hartă

Satul Bereşti, comuna Sascut-Tîrg. Afişe mari, viu colorate, plasate în locuri vizibile, invită pe săteni la o călătorie imaginară pe hartă, prin cooperativele agricole de producţie fruntaşe din regiune.

Pînă la pornirea în călătorie, oamenii se opresc în faţa standului cu cărţi şi broşuri agrozootehnice, a fotomontajelor, panourilor şi graficelor ce înfăţişează realizările din cooperativele agricole de producţie.

În sală se face linişte. În ritmul melodiei populare *Hora în gospodărie* se porneşte în drumeţie. Primul popas, aşa cum indică de altfel şi steguleţul de pe hartă, se face în cooperativa agricolă Păuneşti, recent decorată cu Ordinul Muncii cl. I. Ghidul călătoriei, profesorul Gheorghe Apostol, informează pe călători că în cei patru ani de la înfiinţare, fondul de bază al C.A.P. din Păuneşti a ajuns la aproape 8 milioane lei, iar valoarea zilei-muncă a fost anul trecut de 40 de lei. Ce factori au dus la asemenea rezultate? Aici profesorul se opreşte şi de pe banda de magnetofon se aude vocea lui Victor Novac vicepreşedintele cooperativei agricole din Păuneşti. (Imprimarea a fost făcută din vreme şi anume în vederea „călătoriei"). El a subliniat că la baza succeselor cooperativei agricole stau buna organizare a muncii, criteriul ştiinţific de amplasare a culturilor în funcţie de condiţiile solului şi de precipitaţii, de cerinţele biologice ale plantelor, precum şi de într-ajutorarea cu cooperativa agricolă din comuna vecină, Ruginești, în lucrările de irigare a unei suprafeţe de 400 hectare.

Despre realizările acestei cooperative agricole spectatorii din Bereşti au mai aflat ei cîte ceva, dar acum cînd li se arată pe concret, interesul lor sporeşte.

— În iarnă am fost şi eu la Păuneşti — a spus un cooperator. Atunci am auzit că Gheorghe Cîmpeanu a primit produse şi bani în valoare de 23 000 lei.

Călătoria continuă. Următorul popas, la cooperativa agricolă din comuna Nicolae Bălcescu din raionul Bacău, şi ea recent decorată cu Ordinul Muncii cl. I. Spectatorii îşi îndreaptă privirile spre panoul cu cifrele producţiilor obţinute în ultimii ani. Creşterea de la un an la altul e evidentă. La grîu, de pildă, în 1962, producţia a fost de 820 kg la hectar, iar în 1965, ea s-a ridicat la 2 935 kg la hectar. Mihai Mititelu, preşedintele cooperativei explică oamenilor — tot prin intermediul benzii de magnetofon — semnificaţia datelor din panou. „Participarea masivă la lucru a cooperatorilor în toate perioadele anului, am asigurat-o prin cointeresarea lor materială, adică prin introducerea în anul 1963, a retribuţiei suplimentare. Ca urmare a acestei cointeresări, brigada a 2-a de cîmp a primit anul trecut, pentru depăşiri la producţie la cultura sfeclei de zahăr, cîte 7,30 lei la fiecare zi-muncă".

Însoţiţi de *Cîntec de bucurie* bereştenii o iau pe lîngă Hanul Ancuţei, trec apa Moldovei şi se opresc la Ţibucani. Despre trecutul şi prezentul comunei călătorii iau cunoştinţă dintr-un reportaj al scriitorului băcăoan Nichita Bistriceanu, după care „se vizitează" cooperativa agricolă.

Călătoria imaginară a continuat prin cooperativele agricole din Moldoveni, Săucești şi Secuieni.

Călătoria s-a soldat cu multe cunoştinţe noi, cu o serie de învăţăminte de mare preţ pentru munca lor.

— Şi noi avem posibilităţi de irigare a terenului — a spus în încheiere Mihai Răuţă, preşedintele cooperativei din Bereşti. Din toamnă am putea începe de pildă acţiunea de valorificare a Siretului. Acum, însă, trebuie să acordăm o mare atenţie lucrărilor de întreţinere a culturilor, pentru a avea producţii sporite la hectar.

Împletind expunerea cu cîntecul, cu poezia şi povestirea, activiştii culturali din satul Bereşti, comuna Sascut-Tîrg, au organizat o manifestare culturală complexă, instructivă şi atrăgătoare.

Aristotel MITREA

Inspector la Comitetul regional pentru cultură şi artă Bacău

note de lectură

„ZIUA A ŞASEA"

poezii de Violeta ZAMFIRESCU

Violeta Zamfirescu a scris mult. Dacă nu mă înşel, ea se află la al noualea volum de versuri (incluzînd aci şi *Rodul pămîntului* şi *Grădina Soarelui*, versuri pentru copii).

Ultima ei carte de poezii este *Ziua a şasea*.

Poetă a zbuciumului şi a căutărilor, temperament liric cu un adînc simţ al autocontrolului, după multe frămîntări, ea reuşeşte în acest ultim volum ceea ce încerca să arate încă de la „Inima omului" (ed. tineretului 1953).

Violeta Zamfirescu ştie să mînuie, să-şi dozeze şi să-şi strunească atît sentimentele cît şi cuvintele.

Uneori tristeţea pătrunde
Pe unde, pe unde?
Poate m-am mînţit
Legănată mult de creangă şi soare,
Răsucită pe vis.

De la poezie la poezie aduce un lucru nou, o stare sufletească originală şi mai ales o notă de lirism personală, prin prospeţimea cuvîntului şi a emoţiei. Fie că vorbeşte despre marea epocă pe care o trăieşte ţara şi la un loc cu ea tot poporul românesc, fie că spune despre sentimentele sale, Violeta Zamfirescu, fără nici un efort vizibil, se ridică la înălţimea emoţiei şi transfigurării, smulge mari frumuseţi şi prospeţimi.

„Umbră aprinsă", „Mereu" şi „Rămîn-unde?" sînt numai trei exemple din zecile de poezii care denotă o adîncă şi autentică trăire.

Pînă la brazi e nuntă,
Valul n-are somn din fire,
Pasărea în neclintire
Peştii vîntului înfruntă.

Şi zbori, — unde? Rămîi — unde?
Lîngă lună desenată,
Cuibul nu te mai ascunde,
Pasăre adevărată.

Ceea ce este iarăşi de remarcat la Violeta Zamfirescu, este că ea şi-a dat seama că adevărata poezie nu se împlineşte decît fără violentări de expresie, fără teribilisme, sau dacă nu, într-un ritm şi o rimă care să dea poeziei ceea ce proza pusă sub formă de poezie nu poate da.

Virgil CARIANOPOL

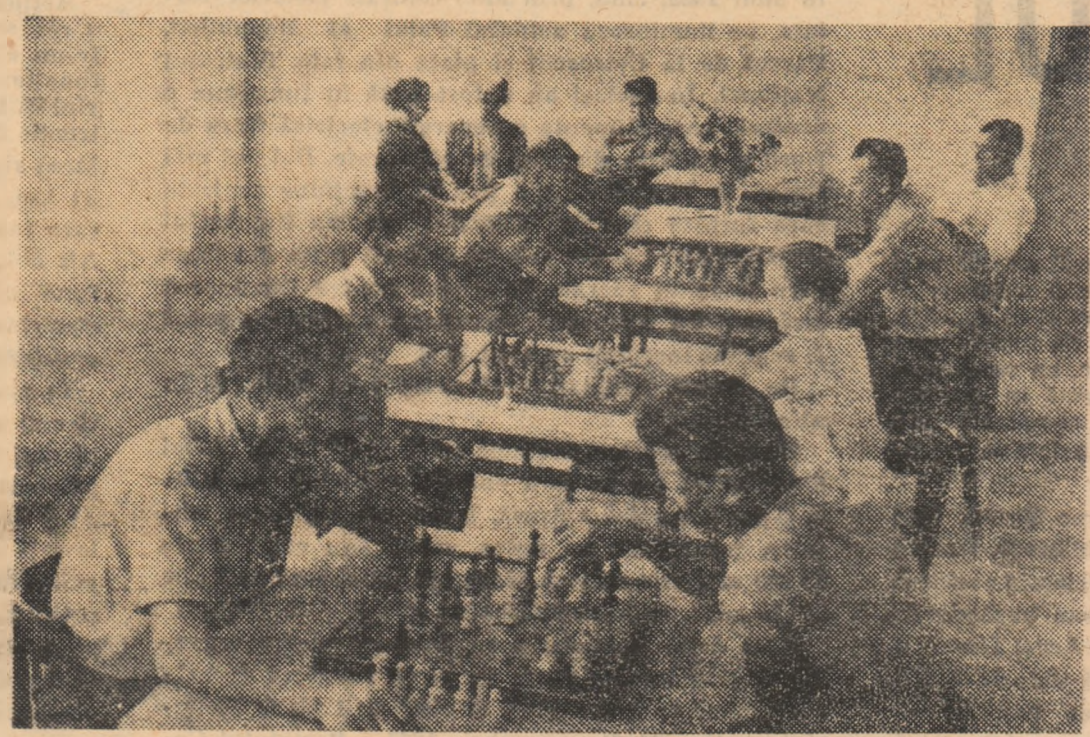

Concurs de şah la casa de cultură din Afumaţi, regiunea Bucureşti

Energia electrică și satul

(Urmare din pag. I)

construi și alte hidrocentrale, pe rîurile Lotru, Olt, Someș; de asemenea, se studiază posibilitatea construcției unei hidrocentrale pe Dunăre, la Izlaz, împreună cu R. P. Bulgaria.

De aproape 16 ori...

În afară de centralele hidroelectrice menționate s-au construit și pus în funcțiune termocentrale de mare putere la Doicești, Paroșeni, Borzești, Brazi, Luduș, Craiova, București, Oradea, Iași și altele. Pentru a ne putea face o idee de mărimea unei asemenea centrale, este suficient să arătăm că puterea finală a centralei termoelectrice Craiova sau puterea hidrocentralei Porțile de Fier — partea română — este de două ori mai mare decît puterea tuturor centralelor electrice existente la noi în țară în anul 1938. Datorită acestor construcții, producția de energie electrică în anul 1965 a fost de 2,4 ori mai mare decît în anul 1960 și de aproape 16 ori mai mare decît în anul 1938.

Însemnătatea acestor măsuri pentru economia noastră națională este excepțională dacă ne gîndim că în industrie energia electrică are un domeniu de aplicare foarte mare, atît la procesele de producție cum ar fi electroliza cît și la acționarea diferitelor mașini ca: laminoare, strunguri, freze, mașini de găurit, cuptoare electrice, poduri rulante, linii automate în flux tehnologic și altele. Pe lîngă aceasta, automatizările instalațiilor sau telemecanizările — conducerea de la distanță a proceselor de producție — sînt imposibil de conceput fără utilizarea energiei electrice. Tot datorită electricității a devenit posibilă obținerea în cantități mari și la prețuri relativ reduse a unor metale ca aluminiu și cupru. Însăși societatea contemporană este de neconceput fără o puternică bază energetică care să asigure desfășurarea corespunzătoare atît în industrie și agricultură cît și pe plan social-cultural.

Electrificarea și producția agricolă

Un domeniu deosebit de important în care folosirea energiei electrice duce la obținerea unor însemnate economii îl constituie producția agricolă. Diversele aparate și utilaje din unitățile agricole sînt acționate manual, cu motoare termice sau cu ajutorul energiei electrice. Din datele și studiile efectuate, rezultă că acționarea electrică în agricultură este de 4—6 ori mai ieftină decît acționarea mecanică. Pe lîngă aceasta, prin introducerea aparatelor sau mecanismelor acționate electric, se pot efectua operațiuni ca: uscarea fînului, păstrarea prin frig a alimentelor, mulsul vacilor și altele. În afară de costurile mai reduse, prin utilizarea energiei electrice se obține o producție și productivitate ridicată; astfel, din calculele efectuate și din experiența altor țări rezultă că, prin folosirea iluminatului electric suplimentar în adăposturile de găini ouătoare în lunile de toamnă, iarnă și primăvară, se ajunge la sporirea producției de ouă cu 20—30 la sută. Folosirea razelor infraroșii la creșterea puilor și a tineretului porcin și bovin, a dus, în cazul puilor la un spor de greutate, pentru un pui de opt săptămîni, cu 100 grame față de puii care nu erau încălziți artificial. La purcei, încălzirea cu raze infraroșii, reduce mortalitatea cu mai mult de 10 la sută, le asigură condiții mai bune de adaptare la viață și creștere rapidă.

Economiile ce se realizează prin aplicarea mulsului electric sînt de asemenea importante; astfel consumul de muncă scade cu 50—80 la sută, iar cheltuielile anuale se reduc cu 20—40 la sută. La un grajd de 100 vaci de lapte, se pot economisi, prin aplicarea acestui sistem de muls, în medie, anual 18 000—35 000 lei. Tunsul electric al oilor duce la reducerea timpului de lucru cu aproximativ 60 la sută față de operațiunea executată manual și la sporirea producției de lînă cu aproape 200 grame de lînă pentru fiecare oaie. În ceea ce privește prepararea hranei pentru creșterea rațională a animalelor, operațiune care cere un volum mare de lucru, acționarea electrică este deosebit de avantajoasă. Costul pentru măcinarea unei tone de nutrețuri cu moara acționată de motor electric este de 2 ori mai mic decît la moara acționată cu motoare termice și de 8 ori mai mic decît prin tocarea manuală.

O altă utilizare a energiei electrice o constituie încălzirea și iluminarea serelor și răsadnițelor pentru obținerea de recolte timpurii. Veniturile unităților agricole pot spori simțitor prin construcția de sere și răsadnițe la care încălzirea să se realizeze pe cale electrică, iar iluminatul artificial bine aplicat grăbește creșterea plantelor. Alimentarea cu apă în sectorul zootehnic și irigarea terenurilor, curățirea și sortarea cerealelor, iradierea cu raze ultraviolete a animalelor, uscarea fînului și a cerealelor, prelucrarea laptelui, condiționarea cerealelor, sortarea legumelor, ventilarea și condiționarea aerului în grajduri și sere, iată numai cîteva din operațiunile la care energia electrică poate fi aplicată cu rezultate economice deosebite, micșorînd volumul de muncă și realizînd producții superioare.

Numeroase gospodării agricole de stat, printre care cele din Topraisar și Pecineaga, regiunea Dobrogea, Tîrgșorul Vechi din regiunea Ploiești și altele, precum și multe cooperative agricole de producție folosesc energia electrică la diferite lucrări, realizînd economii însemnate de timp și de bani.

Uscarea lucernei cu ajutorul curenților de aer la G.A.S. Buftea, reg. București

Lucrări de electrificare a comunei Oraș-Nou din regiunea Maramureș

Nevoile energetice ale satului

Începînd cu anul 1950, electrificarea localităților rurale a luat o amploare deosebită. De la 483 sate electrificate în anul 1945, s-a ajuns ca la sfîrșitul anului 1960 să fie executate instalații electrice pentru electrificarea a 2 373 sate, iar la sfîrșitul anului 1965 să fie electrificate 7 570.

Datorită volumului mare de lucrări executate în perioada 1960—1965, numai în localitățile rurale folosesc energie electrică peste 1 100 000 de gospodării individuale.

Utilizarea energiei electrice în scopuri casnice duce la mari avantaje economice și social-culturale, astfel: în afara aparatelor de radio și televizoare, care au devenit o necesitate, alte aparate și mașini electrice capătă o utilizare din ce în ce mai largă. Prin folosirea mașinilor electrice de spălat rufe, timpul de lucru se reduce mai mult de trei ori și jumătate; de asemenea se reduce substanțial efortul fizic al gospodinei, ceea ce duce implicit la o creștere importantă a gradului de confort. Reșourile, fiarele de călcat, mașinile de cusut, frigiderele electrice, aspiratoarele de praf devin din ce în ce mai des folosite în gospodăriile de la sate. În prezent, în gospodăriile individuale care folosesc energia electrică din satele noastre, numărul aparatelor de radio au crescut față de anul 1960 de peste 3,3 ori, al televizoarelor de peste 20 ori, numărul reșourilor a crescut de 10 ori, al fiarelor de călcat de peste 8 ori, al mașinilor de spălat de 40 ori. Există în prezent în mediul rural zeci de mii de frigidere, mai multe mii de aspiratoare de praf și alte aparate ca: radiatoare, plite electrice, magnetofoane etc.

Pentru viitor, este prevăzut a se extinde gama de aparate electrocasnice ce se execută la noi în țară, în așa fel încît să se poată asigura încălzirea electrică a locuințelor, încălzirea apei pentru scopuri menajere, gătitul electric, spălatul electric al vaselor și alte operațiuni. În acest fel, lemnul, cărbunele și petrolul, care se folosesc drept combustibil în gospodăriile individuale, vor putea fi înlocuite cu energia electrică, în mod mult mai economic și la un mai înalt grad de confort.

Sarcina trasată de Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R. de a încheia practic electrificarea satelor în anul 1972—1973 va permite tuturor gospodăriilor din localitățile rurale să beneficieze de avantajele folosirii energiei electrice, fapt care va duce în continuare la ridicarea nivelului de trai al locuitorilor. Conștienți de aceste avantaje, apreciind politica înțeleaptă a partidului, grija permanentă pentru ridicarea localităților rurale la un grad cît mai înalt de civilizație, cît și eforturile materiale pe care statul nostru le face în acest scop, masele de oameni din satele noastre participă cu elan la lucrările ce se fac pentru introducerea curentului electric. Îndeplinirea acestei sarcini de importanță deosebită pentru economia rurală și bunăstarea populației din mediul rural, potrivit sarcinilor izvorîte din documentele Congresului al IX-lea al P.C.R., necesită însă și pe mai departe o participare activă a tuturor oamenilor muncii din satele noastre.

Ing. George MARINESCU
șeful Serviciului electrificări rurale
Teh. Gheorghe NEGREA
Ministerul Energiei Electrice

PE SCURT ■ PE SCURT ■ PE SCURT ■ PE SCURT

● *Lucrările de electrificare a satelor se desfășoară în mod susținut în întreaga țară. Numai în primele 5 luni ale acestui an au fost electrificate 118 sate. Printre acestea se numără: Dăișoara, reg. Brașov, Spineni, Negoești, Gordeni, Plopșoru, reg. Oltenia; Albești, Vadu Părăului, Cocorăști, Grind, Finta Mare, reg. Ploiești; Nicolești-Ulieși, Vasileni, Feleac-Feliceni reg. Mureș-Autonomă Maghiară etc.*

● *O acțiune demnă de toată lauda se desfășoară în prezent în satele aparținătoare comunei Sînicolaul Român, reg. Crișana, pentru terminarea lucrărilor de electrificare. La Berechiu, bunăoară, rețeaua de joasă tensiune a fost terminată în mare parte, iar la Roit se lucrează de zor, urmînd ca în curînd să se treacă și la lucrările de electrificare a satului de centru.*

● *Introducerea în procesul de producție a curentului electric capătă o extindere din ce în ce mai mare și în cooperativele agricole de producție. Astfel, la Hălchiu, Hărman, Codlea, Ghimbav și alte comune din regiunea Brașov, membrii cooperatori folosesc energia electrică la producerea legumelor în sere, realizînd, pe lîngă producții mai mari și de bună calitate, și economii însemnate.*

● *Cooperativele agricole de producție din Hîrșova și Ciobanul ca și alte unități din regiunea Dobrogea folosesc curentul electric pentru măcinatul concentratelor, bătutul porumbului, tratarea semințelor precum și la incubatoare și la separatoarele de lapte.*

Ioana

— Urcați-vă prin față.

Ioana își plimbă privirea uimită de la un necunoscut la altul. Să asculte sfatul domnului cu pălărie maro? Părea serios. Își apropie copilul de piept. Se urcă prin ușa din față. Îl căută cu privirea pe domnul cu pălărie maro. Voia să-i mulțumească. Îl văzu și-i zîmbi. Se scotoci într-un buzunar ascuns undeva sub tunică. Scoase un pumn de bani. O femeie de alături îi alese 50. Ioana își vîrî mîna în sîn. Căuta ceva. A găsit. Despături o hîrtie. Începu să silabisească: stra-da Bi-ru-in-ții numărul 17.

— Mergeți pînă la piața Domenii, se oferi binevoitor un tînăr de vreo 15 ani.

Ce multă lume, își zicea Ioana. O doamnă în vîrstă se sculă de pe scaun și-i dădu locul. De ce? Ioana nu înțelegea nimic. De ce domnul cu pălărie maro i-a spus să se urce prin față? De ce doamna aceasta s-a sculat pentru ea?

— Stai dragă că ai copilul în brațe și este aglomerație!

Ce bine se poartă oamenii ăștia cu mine! Se așeză pe scaun. Oh, de nu s-ar trezi să înceapă să țipe. Dar, uneori cînd nu vrei ceva, se-ntîmplă.

— O, ooo, hai, taci, taci, îi strigă copilului. Dar el plîngea parcă și mai tare.

— Leagănă-l mai încet, ce-l trînteşti așa? o mustră o mamă, pesemne.

Oamenii ăștia se bagă în toate. Parcă ar fi Ilinca. Ce femeie, să umple tot satul! Să iasă ea la gard să-mi strige! Și tata! Ce dacă avea un nepot? Poate Dumitru s-ar fi întors la mine și m-ar fi luat.

— La prima stație cobori. Vezi c-a adormit. Ce copil frumos ai, îi spuse femeia cu scurtă de piele de lîngă ea.

Frumos? Unde-l vede ea frumos? Privi atentă spre băiat. Frumos? E leit Dumitru. Dar Dumitru nu-i frumos? Ba da. Apăi ce mi-a plăcut la el? Dacă l-ar vedea Dumitru. Poate s-ar întoarce și m-ar lua de nevastă.

Autobuzul opri la Domenii. Ioana coborî. Un trecător îi arătă strada. O porni agale.

Dacă l-ar vedea Dumitru s-ar întoarce la mine și m-ar lua — îi stăruia în gînd. Dar nu! Mai bine să ascult de taica.

Copilul deschise ochii mari. Parcă o privea adînc și-i spunea ceva.

Oare ce-mi spui?

— Ești frumos! Zău ești frumos, îi zise ea.

Parcă pentru a răspunde aprecierii, băiatul schiță un zîmbet.

— Dumitru nu se mai întoarce. Chiar dacă te vede. Da! Nu-l știi tu pe Dumitru! Pe unde-o fi umblînd? Cică la fabrică, la Săvinești. Nu vrea să ne vadă. I-o fi plăcînd alta. Lasă, te duce mama acolo. Am auzit eu că e bine. Și vin să te văd din cînd în cînd. De! Dacă așa vrea bunicul.

— Numărul 17. Casa copilului — citi Ioana.

Apăsă pe un buton. O fată tînără și frumoasă, așa i se părea Ioanei, îmbrăcată în halat alb, deschise poarta. O pofti politicoasă înăuntru. Au intrat împreună într-un salon mare, alb, cu scaune tot albe și curate.

— Ați venit să aduceți copilul...

— Am venit să aduc... Ioana își privi băiatul. Parcă-l lăudase din nou că el și începu să zîmbească. Nu, nici nu zîmbea. Acum rîdea de-a binelea. Ochii lor se întîlniră iar.

— Am venit să... bîigui ea.

Fata în alb îi puse mîna pe umăr. Mai văzuse asemenea scene. Ochii negri ai Ioanei erau umezi. Băiatul rîdea. Rîdea de-a binelea.

Desen de Neagu RĂDULESCU

— Am venit să... Da, spuse ea hotărît. Am venit să vă întreb dacă nu vă pot fi de folos aici. Știu să spăl, să curăț... Dacă nu se poate apăi... mă întorc în satul meu să-mi cresc băiatul.

Silvia NICOLAU-CINCA

Din carnetul scriitorului

DRUMUL CĂTRE BUNĂSTARE

Am ales, ca să cunosc mai intim viața țăranilor cooperatori din Voiteni, dintre toate porțile posibile, una mai mică: o gospodărie personală. Satul, așezare veche în cîmpia bănățeană, este tăiat pe din două de șoseaua internațională Timișoara-Moravița, dar casa lui Ion Dula, care s-a nimerit să-mi fie gazdă, e mai la margine, cu fața spre uriașa cuvertură verde a cîmpului fără sfîrșit. Monotonia peisajului este întreruptă la anumite ore de trenurile care circulă între Timișoara și Reșița, pe de o parte, și între Timișoara și Moravița pe de altă parte. Locomotiva și vagoanele par desene negre, animate de o mînă măiastră pentru ecran lat.

Ajungînd însă în fața casei lui Ion Dula, atenția s-a concentrat îndată asupra a tot ceea ce se vedea. Impresia cuvintelor auzite mai înainte — „De la lingură am început" — se va suprapune permanent imaginii de bunăstare gospodărește organizată, cu chibzuială și bun gust. Chiar la stradă, gardul este de sîrmă împletită pe un postament de ciment. Rondurile cu flori se răsfață astfel în vederea trecătorilor. De la poartă la casă conduce o potecă, de asemenea, de ciment. Grădina de zarzavat e parcă trasă cu liniarul și din loc în loc plantată cu pomi tineri.

Deși nimeni nu ne iese înainte — căci la ora aceea acasă nu se află nimeni — avem tot timpul senzația că ochiul gospodarului veghează. De altfel, gospodarul e alături. Poate că-și înțelege și el altfel munca, privind în jur cu uimirea și încîntarea ochilor noștri. Și iar vine impresia unor cuvinte auzite cu puțin înainte: „N-am avut de-acasă prea multe și la început am lucrat la gostat, la albine. Căsătorindu-mă, am adunat împreună cu soția bani, ca să ne cumpărăm casa asta".

Ne-ar fi greu să ne închipuim starea de altădată a căsuței de la marginea Voiteniului, după înfățișarea ei de astăzi. Cele două camere de la stradă sînt mobilate cu garnituri de oraș, procurate din comerțul cooperatist; frumusețea lor inițială însă este mult înnobilată de lucrurile acelea mărunte, și de gust, și de utilitate, care fac farmecul caselor cu drag gospodărite. Cuverturile, pernele brodate, fețele de masă, perdelele, micile broderii, vazele pentru flori, florile însăși, zugrăveala de pe pereți, stativele pentru plantele decorative din dreptul ferestrelor, în plină lumină, dau camerelor o înfățișare de civilizație și echilibru, reflectînd dragostea statornică a oamenilor care le locuiesc.

Retrăiesc cu emoție impresia unor cuvinte auzite mai înainte. Ion Dula s-a căsătorit din dragoste. Tot cu o fată modestă. Ea blondă. El brunet. Ea, dintr-o familie șvăbească, robită încă — pe vremea aceea — unor prejudecăți depășite, perimate. Victorios, mugurele dragostei a învins toate vicisitudinile anotimpului. A înmugurit, a înflorit, a rodit.

„Soția lucrează și ea. La gostat. Lucrăm amîndoi." Revine mai puternică impresia de echilibru și dragoste care se degajă din interiorul frumos aranjat. A fost posibil ca cei doi soți să-și clădească fericirea de azi, pentru că au putut munci cu rezultate bune. În Voiteni, ca și în multe comune asemănătoare de pe întinsul patriei, pe lîngă cooperativa agricolă de producție, esență a vieții de azi de la țară, se mai află și două gospodării agricole de stat și o brigadă S.M.T.

Becurile, televizorul, aparatul de radio, frigiderul ne aduc aminte de electrificarea intensă a întregii țări. În Banat, electrificarea a fost practic încheiată anul trecut; pînă în cele mai îndepărtate cătune astăzi pătrunde curentul electric, aducînd lumină și civilizație. „Acum chibzuim cum e mai bine să ne cumpărăm aspirator de praf — să adunăm bani (avem ceva pus de-o parte pentru asta) sau să-l cumpărăm în rate?"

Aflăm că în sat sînt peste 50 de televizoare, peste 330 aparate de radio și, de asemenea, abonamentele la ziare și alte publicații diverse întrec cifra de 620. Un raft de cărți sugerează și preocuparea pentru citit din casa lui Ion Dula. Cu puțin înainte vizitasem biblioteca din cadrul căminului cultural. 5 761 volume în limba română, germană, maghiară. Aici, însă, cărțile reflectă o trăsătură caracteristică țărănimii contemporane, însetate de învățătură, de cunoaștere, de frumos.

„Adună și Erika, în primul rînd ce-i trebuie să citească pentru la școală". Erika e fata de unsprezece ani a soților Dula și la toamnă va învăța mai departe în comună, dar în una din cele opt săli de clasă din noul local pe terminate în prezent. Clădirea care miroase puternic a var și a lemn proaspăt are două etaje și toate prevederile necesare unui învățămînt de bună calitate. De pe acum localnicii se mîndresc cu această „podoabă" a satului lor.

Apropiindu-ne de sfîrșitul vizitei la Ion Dula, ne așezăm pe scaune ca pentru a recapitula și a fixa mai trainic impresiile culese. Curățenia casei este impresionantă, încît ne sfiim că am călcat cu tălpile pantofilor covoarele și covorașele așternute în odăi. Mîna gospodarului se simte prezentă pretutindeni. Privesc mîinile gazdei. Au frămîntat pămîntul, au cunoscut tot felul de îndeletniciri specifice agriculturii, știu să răsfoiască un ziar, o revistă sau o carte, să îndeplinească treburi legate de electricitate sau să învîrtă butoanele de reglare ale aparatelor de radio și ale televizoarelor, umblă prin frigider după un pahar cu apă rece, se înfioară răsfățînd femeia iubită, sau mîngîind obrajii bucălați și rumeni ai Erikăi. Cutia neagră a unui instrument muzical ne atrage din nou atenția. Da, Ion Dula cîntă la saxofon și la acordeon și ca atare face parte din orchestra de muzică ușoară a căminului cultural.

Îi privesc mîinile. Mîinile lui care știu să dea viață unor melodii vesele, optimiste, întreb de ceilalți membri ai orchestrei, de celelalte activități ale căminului cultural, care înfrățește români, germani și maghiari cu ajutorul cîntecului, al dansului, al cuvîntului frumos. Un trio vocal, compus din Ana Mashammer, Rotran Binder și Elisabeta Seibert este îndeosebi apreciat pentru calitatea interpretării cîntecelor din repertoriu.

Privesc în jur pătruns de siguranța, temeinicia acestei gospodării personale, una dintre atît de multe astăzi, care reflectă pe de o parte fericirea oamenilor prinsă la ea acasă, a acestor oameni vrednici, care au știut să pună în valoare atît de deplin darul de preț făcut de partid țărănimii: bunăstarea. Ca într-un bob de rouă, care reflectă lumina soarelui, în casa lui Ion Dula am văzut satul nou, socialist, din ce în ce mai înaintat și fericit.

Mircea ȘERBĂNESCU

ISTORIE ÎN BARAGAN

Unde belșugu-n valuri se-nmlădie
și cai-putere tropotesc de zor,
au fremătat pădurile Vlăsiei
și cei goniți din cuiburile lor.

Dar cînd în freamăt a-ncăput o țară
și n-au mai fost pentru morminte cruci,
din codri băjenarii se sculară
iar scrîșnetul a zămislit haiduci.

Topite-s azi ecourile-n veacuri
și codrii-au devenit cernoziom...
Ci, străbătînd prin moarte și atacuri,
s-a înălțat victoriosul OM...

Acum, se pierde prin păduri de spice,
hrănește brazde, împînzește ploi,
ascultă trilul drag de pitulice,
scrutează-n timp și taie drumuri noi...

Cu timpu-n mers el știe să se bată
și poartă țara-n inimă-i bătînd.
În pieptul lui se întîlnesc deodată
și cer, și om, și floare, și pămînt.

Căci n-a lăsat nimic pierdut veciei
ci, renăscut din jertfe și dureri,
el poartă-n el și freamătul Vlăsiei,
și zorii viitoarei primăveri.

Gheorghe SCRIPCĂ

iguri ale muzicii românești contemporane

Marțian NEGREA

ompozitorul Marțian Negrea este o personalitate strălucită a muzicii românești, o figură din cele mai a- de artist multilateral și complex. Nu ore mulți oameni de muzică se poate ne că vor fi fost atît de dăruiți slujitori i acesteia ca dînsul. Opera sa volumi- ă este de la începuturi un continuu m spre desăvîrșire.

-a născut în anul 1893, în comuna Vo- loc din Ardeal, localitate situată în a- pierea orașului Sibiu. Copilăria a re- zentat, pentru dînsul, alături de asimi- a primelor date de cultură generală, n contact cu noțiunile muzicale elemen- , care i-au fost împărtășite atent și a- de compozitorul înaintaș ardelean, otei Popovici.

a începutul studiilor muzicale se ea atras în special de însușirea cîntului rumental, fermecat de posibilitățile icale deosebite pe care instrumentele i uneau la dispoziție. Ajunge în scurt o să cunoască bine vioara, violoncelul, mai tîrziu pianul și oga.

1919, după terminarea primului răz- mondial, tînărul Marțian Negrea s-a rit să plece la Viena, oraș păstrător al iițiilor muzicale clasice și romantice, tru a studia compoziția. Aici întîlnește ompozitorul bucovinean Eusebie Man- vski, care ajunsese profesor distins al ervatorului vienez și care era prieten fătuitor intim al genialului Johanes ams.

ub supravegherea acestui mare ma- u, Marțian Negrea își va însuși tainele oniei, contrapunctului și formelor mu- le, devenind unul dintre puținii conti- ori, la noi, ai tradiției „școlii" muzi- a lui Eusebie Mandicevski. Compozi- i orchestrația le-a studiat tot acolo cu az Smidt.

După absolvirea cu succes a conservatorului din Viena, tînărul maestru, reîntors în țară, este numit profesor de contrapunct și compoziție la Conservatorul din Cluj, unde a funcționat un lung șir de ani (1920 — 1941).

Începînd de prin 1921, Marțian Negrea a consacrat tot mai mult timp și energie, creației. De acum datează primele sale compoziții, care supraviețuiesc timpului. În 1922, compozitorul a fost premiant al concursului de compoziție „George Enescu" pentru lucrarea Fantezie simfonică, **iar în 1938, același premiu consfințește valoarea** Suitei simfonice **în patru părți, intitulată** Povești din Grui. **Mai tîrziu apariția** Rapsodiei I **pentru orchestră a reprezentat un nou succes al creației sale.**

Șirul lucrărilor simfonice este continuat de ampla Simfonie a primăverii **(1956), poemul simfonic** Recrutul **(1953), apoi** Rapsodia a II-a **pentru orchestră mare, două** Divertismente simfonice, **marea suită simfonică.** În Munții Apuseni **scrisă din materialul tematic muzical compus pentru un film documentar ce purta același titlu; poemul simfonic** Sărbătoarea muncii **(1958) și dintre ultimele sale lucrări** Concertul pentru orchestră **scris în 1963.**

Extinzîndu-și activitatea creatoare și în genul muzicii de cameră, compozitorul a dat la iveală alte cîteva cicluri de „cîntece" cu acompaniament de pian sau orchestră. De-a lungul anilor a lucrat și muzică pentru film, în special „documentare" printre care trebuie menționat filmul Baia Mare **— a cărei frumoasă realizare a adus maestrului, în august 1953, Premiul de stat.**

Activitatea de creație i s-a împletit constant cu cea de pedagog și pasionat teoretician muzical. Un număr de mulți ani a fost profesor la Conservatorul Ciprian Porumbescu **din București, unde a îndrumat nenumărate serii de tineri, lărgindu-le universul gîndirii muzicale, deschizîndu-le drumuri rodnice în creație.**

Lucrările sale științifice sînt situate la loc de cinste în muzicologia românească, îndeosebi tratatele de armonie și contrapunct fiind apreciate ca foarte valoroase, putînd fi comparate cu altele similare pe plan mondial. Ca istoric al muzicii naționale, Marțian Negrea a mai dat la iveală în 1940 o lucrare intitulată Un compozitor român ardelean din secolul al XVII-lea: Ioan Caioni (1629 — 1687), **mărturie a dragostei sale puternice față de trecutul depărtat, destul de nebulos, al muzicii românești.**

În noile condiții create în țara noastră, după 23 August 1944, creația sa a fost mult stimulată și totodată apreciată la justa ei valoare, maestrul fiind în acest timp de două ori laureat ale Premiului de stat, distins cu Ordinul Muncii și cu titlul de Maestru emerit al artei.

Sîntem siguri că șirul anilor următori ne vor aduce de la dînsul noi lucrări, care să-i împlinească această activitate rodnică și entuziastă.

Iancu DUMITRESCU

POȘTA REDACȚIEI

DE VORBĂ DESPRE POEZIE

VASILE BUCUR (Vadul Crișului Aleșd). Simțiri frumoase, ușurință de versificare. Ca intenție sînt de remarcat portretul președintelui cooperativei agricole de producție și cel al învățătoarei. Păcat însă că lipsește fiorul adevărat al poeziei.

PARASCHIVA BĂDĂLUȚĂ (Costina — Gura Humorului). Vreți să știți dacă ați „alcătuit" bine poezia Rămii tînără pădure. *Cred că ați alcătuit-o bine pentru a fi spusă prietenelor, printre cîntece și glume. Dar pentru a fi tipărită, nu. Ce-ar fi să ne trimiteți vreun cîntec de viață nouă cules din satul dumneavoastră? Așteptăm.*

MIHAIL CĂCIULEANU (București). Versurile sînt superficiale. Întrezăresc însă oarecare înclinație spre umor. Poate veți izbuti în această direcție.

MARIN ȘERPU (Niculițel-Tulcea). Versurile cîntă realitatea nouă, însă nu au valoare artistică. Fraza cuprinsă în scrisoare, prin care vă referiți la art. 28 din Constituție, nu ne poate convinge să publicăm poezii neizbutite. Sper că veți fi de acord cu noi.

M. BĂDOIU (Pucioasa). Nu vă cunosc vîrsta, însă poeziile, mai ales Istorie contemporană, *respiră mult entuziasm juvenil. Citez spre exemplificare:*

Vreau spațiile celeste
Vreau să străpung rotundul, neîntinatul gol,
Cu umerii mei supli plutind să-i dau ocol.

Cu rezerva ce aș manifesta față de unele exprimări improprii ca, de pildă, „am crestat temelii". consider că Ulița mare *e cea mai izbutită din poeziile trimise redacției. Păcat că nu vă controlați îndeajuns efluviul verbal din care motiv nu puține versuri sună puternic dar fără efect asupra cititorului. În orice caz dacă — potrivit afirmației dv. — n-ați bătut pînă acum la nici o ușă, întrevăd pentru viitor șansa de a vi se deschide poate ușa rîvnită.*

GH. I. AILENEI (Știubeni-Săveni). Poezia 1 Mai, *cu toate bunele gînduri ce le conține, nu a fost găsită publicabilă. Dați-mi voie. în schimb, să constat din scrisoarea ce ne-ați trimis oarecari aptitudini pentru povestirea umoristică. V-aș sfătui să încercați ceva în acest gen.*

TEODOR PAȘCALĂU (Valea Drăganului-Huedin). Cele patru poezii, cursive ca ritm, nu satisfac din punct de vedere artistic, sînt plate și vagi, cu duioșii de suprafață (firește nu ca intenție, ci ca realizare). Deocamdată atît. Observațiile la amănunt ar fi multe, dar le socot inutile de vreme ce ansamblul nu ne inspiră nădejdi. Vă doresc mult spor în frumoasa dv. profesiune de dascăl.

CIOCÎRLAN GIURGEA (Vidra-Focșani).

Cînd țăranii s-au unit
Belșugul și l-au sporit,
Case noi și-au înălțat,
Radio și-au cumpărat...

Strofa de mai sus din încercarea dv. intitulată La țară *spune, ce-i drept, niște adevăruri. Numai că poezia e cu totul altceva decît o înșirare de realizări politice sau gospodărești. Gîndiți-vă ce volume groase ar putea scrie în felul acesta oricare cetățean al României alcătuind pur și simplu lista nenumăratelor îmbunătățiri aduse în traiul oamenilor! Dumneavoastră ziceți „radio", eu aș putea să adaug și... televizor. Și așa mai departe.*

LAUR COJUZNA (Gherla-Cluj). Regret, dar Fîntîna *dv, nu e destul de... adîncă, vreau să spun poezia cu acest titlu. Faptul că oamenii au săpat o fîntînă „în mijlocul satului" și că beau din apa ei rece — e bine. Dar povestind faptul și atît, nu realizați poezie. Descopăr totuși în textul dv., cîteva semne care mă fac să aștept și alte încercări.*

PAULESCU PETRE (București). În fiecare din poezii am găsit fragmente frumoase, mai ales în Pămîntul patriei *și în* Virtuțile Dunării *din care transcriu:*

Virtuțile Dunării
Încep la Porțile de Fier.
Apele meditează asupra căderii
și se încolonează
— trupe motolichide...

Versurile mi se par, în sens pozitiv frapante, probabil însă mai indicate a-și găsi locul într-o publicație cu profil strict literar.

ALEXANDRU MARIUS POPESCU (Leordeni-Găești). Drept răspuns, citez în întregime una din poezii:

FIII PĂMÎNTULUI

Sînt unii oameni
care vorbesc cu tăcerea,
vorbesc cu rădăcinile,
vorbesc cu semințele.
Ei simt căldura
în culcușul iepurelui.
Pentru ei cîntă în premieră
ciocîrliile;
pentru ei macii în lanuri
își înalță chipiele;
lor le plătesc ploile
datoriile;
pentru ei
se îmbracă în argint plopii;
din ei secolii
își aleg Esopii...

Continuați și mai trimiteți, gîndindu-vă însă și la profilul revistei Albina, *la principalii ei cititori, țăranii.*

FLOREA BURTAN (Crîngul-Tr. Măgurele), ELENA BOGDAN (Pucioasa), DANIEL ILIESCU (Greci-Strehaia). Deocamdată nu.

VASILE COBAN (Arad), NICOLAE MIRON (Oteșani-Horezu). Mai trimiteți.

Eugen FRUNZĂ

ere din Iași

CE ŞTIM DESPRE IMPONDERABILITATEA CORPURILOR

Se povesteşte că într-una din zile, marele savant englez Isaac Newton, odihnindu-se în grădina sa, a fost surprins de căderea neaşteptată a unui măr din pom. — De ce a căzut mărul? — s-a întrebat el. După multe calcule, cauza căderii corpurilor a fost, în sfîrşit, găsită de către genialul savant. Descoperirea poartă numele de *legea atracţiei universale!*

De ce cad corpurile?

Corpurile cad spre Pămînt, pentru că sînt grele. Greutatea corpurilor este, însă, o forţă specială îndreptată întotdeauna înspre centrul Pămîntului. Oriunde am fi pe globul pămîntesc, jos înseamnă întotdeauna spre centrul pămîntului, iar sus este peste tot de-a lungul şi de-a latul suprafeţei pămînteşti în partea opusă centrului Pămîntului. Rezultă că planeta noastră atrage înspre centrul său. prin forţa greutăţii, toate corpurile de la suprafaţa sa. Toate corpurile din Univers, mari sau mici, atrag şi în acelaşi timp sînt atrase de către toate celelalte. Aşadar, un corp cade spre Pămînt pentru că este atras de centrul planetei noastre. La rîndul său Pămîntul este şi el atras de corpul respectiv de la suprafaţa sa. Numai că, masa Pămîntului este incomparabil mai mare decît masa acelui corp. Din această cauză nu Pămîntul va cădea spre obiectul respectiv, ci obiectul va cădea spre Pămînt. Datorită aceleiaşi cauze — denumită şi *gravitaţie* — Luna se învîrteşte în jurul Pămîntului, şi dacă ar fi la un moment dat oprită din drumul ei, ar cădea în cîteva zile pe Pămînt. Fireşte că, practic, acest lucru nu poate avea loc, deoarece corpurile cereşti se mişcă pe orbite precise şi nu se pot ciocni unele cu altele.

1 583 kg. pe Pămînt = 263 kg. pe Lună

Pare un lucru ciudat să afirmi că un corp de la suprafaţa Pămîntului, transportat în Lună, ar pierde din greutatea sa. Curios, dar totuşi adevărat! Într-adevăr, staţia automată sovietică *Luna 9*, de pildă, care pe Pămînt cîntărea 1 583 kg., din momentul atingerii suprafeţei lunare cîntărea abia 263 kg. Explicaţia constă în faptul că forţa de atracţie gravitaţională de la suprafaţa Lunii este de şase ori mai mică decît valoarea ei la suprafaţa Pămîntului. Or, această forţă, aplicată unui obiect, în cazul de faţă (staţia automată *Luna 9*), reprezintă tocmai greutatea obiectului respectiv. Calculele arată, de asemenea, că un om care are pe Pămînt 70 kg., pe planeta Mercur ar avea 18 kg., pe Marte 26 kg., pe Uranus 59 kg., pe Venus 63 kg., pe Saturn 79 kg., pe Neptun 80 kg., pe Jupiter 185 kg. Dacă greutatea unui obiect pe diferitele corpuri cereşti se schimbă cantitatea de materie (masa) pe care o conţine obiectul ales rămîne aceeaşi la trecerea de pe Pămînt pe Lună sau pe alte corpuri cereşti.

Unde şi cînd dispare greutatea corpurilor?

Poate oare un corp să-şi piardă complet greutatea? Da! — ne răspunde legea atracţiei universale. Starea de *fără greutate* a corpurilor, poartă numele de *imponderabilitate* (de la cuvintele latine in = fără şi pondus-eris = greutate). Pentru prima oară starea de imponderabilitate a fost simţită de către cosmonauţi. Iată, de exemplu, ce ne povesteşte unul dintre cosmonauţii sovietici: „Trecerea la această stare s-a produs foarte lin. Cînd a început să dispară influenţa gravitaţiei, m-am simţit excelent. Dintr-o dată am început să fac totul mai uşor. Mîinile, picioarele şi tot corpul parcă nu mai erau ale mele. Nu mai aveam greutate. Nici nu stai jos, nici nu eşti culcat, parcă atîrni în cabină. Toate obiectele care nu erau prinse de ceva erau şi ele suspendate şi le vedeam ca prin vis. Şi creionul, şi caietul de însemnări... Iar cîteva picături de lichid, care se prelinseseră dintr-un furtun. luaseră forma unor sfere şi se deplasau în mod liber prin spaţiu, iar cînd atingeau pereţii cabinei, se lipeau de ei, ca picăturile de rouă pe o floare".

Imponderabilitatea nu este un fenomen întîlnit numai pe bordul navelor cosmice, aflate în zbor spre vreun alt corp ceresc, sau gravitînd în jurul Pămîntului. Această neobişnuită stare intervine în mod natural în nenumărate cazuri din Univers: în centrul Pămîntului şi al planetelor, în centrul oricărui corp ceresc sferic în anumite zone dintre corpurile cereşti, la obiectele în cădere liberă spre Pămînt sau spre vreun alt astru. Explicaţia *imponderabilităţii* constă în faptul că, ori de cîte ori intervine această stare, greutatea corpurilor este compensată (anulată) de acţiunea unei alte forţe contrare. Astfel, greutatea unei nave cosmice (şi a tuturor obiectelor din interiorul ei) care se mişcă pe orbita sa din jurul Pămîntului este compensată de forţa centrifugă care se naşte prin rotirea navei cosmice în jurul Pămîntului, forţă opusă gravitaţiei. La fel, în centrul planetelor, domneşte starea de imponderabilitate, pentru că ele fiind sferice — deci avînd de-a lungul oricărei raze de sferă, aceeaşi cantitate de materie — conform legii atracţiei universale, forţa de gravitaţie este aceeaşi în toate direcţiile. La fel, între corpurile cereşti, între Pămînt şi Lună, de pildă, există un *punct mort* în care atracţiile Pămîntului şi Lunii, fiind egale şi opuse, se compensează din această cauză de-a lungul dreptei închipuite care ar uni Pămîntul cu Luna (lungă de circa 384 000 km) la o depărtare de 347 173 km. de centrul Pămîntului (sau la 37 227 km de centrul Lunii) atracţiile gravitaţionale reciproce se compensează. Acolo domneşte. deci, lumea imponderabilităţii.

Cum s-ar putea mişca un obiect de-a lungul osiei Pămîntului?

Să ne închipuim că între Polul Nord şi Polul Sud al Pămîntului ar exista un tunel care ar uni cei doi poli opuşi, tunelul trecînd, aşadar, prin centrul Pămîntului. Cum s-ar mişca în acest caz un obiect oarecare căruia i s-ar da drumul în cădere liberă prin tunelul imaginar? S-ar opri el oare în centrul Pămîntului, ţinînd seama de faptul că acolo domneşte imponderabilitatea? La prima vedere, răspunsul ar fi că vehiculul — datorită imponderabilităţii din centru şi mai ales atracţiei crescînde spre centru, opusă mişcării în partea a doua a drumului — n-ar putea călători niciodată pînă la celălalt capăt al tunelului. Nu trebuie însă să uităm că în căderea liberă a corpurilor viteza creşte mereu datorită accelerației. Astfel, viteza de cădere la suprafaţa Pămîntului creşte în fiecare secundă — după cum arată calculele şi experienţa — cu cîte 9,81 metri pe secundă. Vehiculul, care ar începe să cadă prin tunelul imaginar şi-ar mări din ce în ce mai mult viteza, astfel că în momentul trecerii sale prin zona de imponderabilitate din centrul planetei, ar avea o viteză suficient de mare pentru a o străbate şi pentru a învinge atracţia opusă mişcării din partea a doua a drumului. Cu viteza istovită de greutăţile drumului, obiectul ar ajunge în cele din urmă la capătul celălalt al tunelului. Dacă ar fi lăsat să se mişte în continuare s-ar întoarce prin tunel, însă datorită vitezei foarte mici la noua sa plecare, cu toată accelerarea ulterioară, n-ar mai ajunge la celălalt capăt al tunelului. Ar depăşi doar centrul planetei şi, atracţia opusă mişcării l-ar întoarce din drum. Această mişcare de dute-vino (oscilantă) ar continua pînă cînd, în sfîrşit, istovit complet de energia sa de mişcare, obiectul s-ar opri în centrul Pămîntului.

Ion Corvin SÎNGEORZAN

Creionul pluteşte. Celebra autofotografie a cosmonautului sovietic Pavel Popovici, pe cînd zbura pe bordul navei cosmice „Vostok-4"

MICĂ ENCICLOPEDIE AGRICOLĂ

CALCICOLE. Plante adaptate să trăiască pe terenuri bogate în carbonat de calciu. Dintre aceste plante fac parte viţa de vie, bumbacul, sparceta, susanul etc.

CAPACITATE DE CÎMP. Prin capacitate de cîmp se înţelege cantitatea de apă pe care o reţine solul şi care constituie rezerva de apă pe care plantele o pot folosi timp îndelungat.

CAROTEN. Substanţă naturală de culoare galbenă sau galbenă-portocalie ce se găseşte în toate plantele. Cel mai mult caroten conţin însă morcovii. El se mai află în gălbenuşul de ou şi în grăsimi. Carotenul, introdus cu alimentele în organismul animal, poate fi transformat în vitamina A, substanţă necesară creşterii, vederii etc.

CATABOLISM. Procesul prin care substanţele organice complexe (amidonul, grăsimile, albuminoidele) sînt descompuse în substanţe mai simple (glucoză, acizi graşi, acizi aminici) şi apoi sînt distruse în procesul respiraţiei prin reacţii de oxidare şi de reducere. Prin distrugerea substanţelor se eliberează energia necesară plantelor şi animalelor pentru producerea de substanţe organice proprii, în creştere, mişcare, înmulţire ş.a.

CĂLIREA PLANTELOR. Proces fiziologic de pregătire a plantelor lemnoase (arbori, arbuşti) şi ierboase (cum sînt cerealele de toamnă) pentru a rezista la temperaturile scăzute din timpul iernii. Călirea constă în micşorarea cantităţii de apă din plante, acumularea de zaharuri sau grăsimi în cantitate mare, reducerea la maximum posibil a transpiraţiei şi respiraţiei etc., înainte de a intra în iarnă.

CELULĂ. Forma de organizare fundamentală a materiei vii vegetale şi animale. Ea se prezintă sub forma unei mici cămăruţe ce nu se vede cu ochiul liber, formată din pereţi rigizi ce înconjoară o materie vie, numită protoplasmă.

CHIMIZAREA AGRICULTURII. Folosirea pe scară largă în agricultură a unor substanţe chimice — îngrăşăminte, amendamente, insecticide etc. — în vederea îmbunătăţirii rodniciei solului.

CIANAMIDA DE CALCIU. Substanţă chimică folosită în agricultură ca îngrăşămînt cu azot şi ierbicid. Are culoarea albă sau neagră cenuşie. Conţine 18—23 la sută azot. Fiind foarte toxică, se administrează în sol cu cel puţin două săptămîni înainte de semănat, pentru ca în acest timp să fie descompusă de către microorganisme în substanţe mai puţin toxice (amoniac, hidroxid de calciu).

Din realizările ştiinţei şi tehnicii româneşti

TRACTOR PENTRU RECOLTAREA STUFULUI

Constructorii de maşini din ţara noastră fabrică un tractor nou denumit *Delta 1*, folosit la recoltarea stufului.

Acest tractor pe şenile de cauciuc are 70 C.P., este înzestrat cu patru viteze înainte şi una înapoi. Datorită suprafeţei mari de contact cu terenul a şenilei elastice prin care se realizează o presiune specifică mică la sol, cu acest tractor se pot efectua lucrări atît pe terenuri tari, cît şi pe cele mlăştinoase. În afară de dispozitivul de recoltare a stufului, tractorul *Delta 1* poate fi echipat şi cu un dispozitiv de ridicat, avînd o instalaţie hidraulică şi priză de putere separată. Totodată, el poate fi folosit şi la transportul stufului.

METODĂ NOUĂ DE TRATAMENT AL ULCERULUI

În clinica chirurgicală a Spitalului Brîncovenesc din Bucureşti a fost pusă la punct o nouă metodă de tratament al ulcerului duodenal şi al hemoragiilor digestive. Procedeul se bazează pe *îngheţarea gastrică totală* şi se realizează cu ajutorul unui aparat care introduce substanţa refrigerantă (substanţa care răceşte) la nivelul esofagului, stomacului sau duodenului.

Prin răcire se obţine oprirea sîngerării, după care, în cazurile mai grave de hemoragie digestivă, se poate face reanimarea pacientului.

MAGAZIN ŞTIINŢIFIC

DIATOMITĂ PENTRU FILTRAREA ŞI LIMPEZIREA VINURILOR

Studiind diatomitele (depozite formate din mici vieţuitoare care trăiesc în apă sau în pămînt) extrase din diferite zăcăminte naturale din ţara noastră, specialiştii de la Institutul de cercetări hortiviticole şi de la Institutul de cercetări miniere au stabilit un pocedeu de prelucrare, care face posibil ca din aceste resturi de plante marine microscopice pietrificate să se obţină un produs valoros necesar filtrării şi limpezirii vinurilor.

Caracteristicile acestui nou produs românesc îl situează alături de cele mai reputate diatomite pentru filtrarea vinurilor, folosite în marile ţări viticole.

O DESCOPERIRE ÎN DOMENIUL TIPĂRITURILOR VECHI ROMÂNEŞTI

A fost descoperit *Tetraevanghelierul slavon* imprimat între anii 1548—1551 la Sibiu, prima localitate în care s-au tipărit texte româneşti. Pînă la recenta descoperire se considerau ca cele mai vechi texte româneşti, care s-au păstrat şi s-au transmis, tipăriturile lui Coresi, executate la Braşov, începînd cu anul 1559.

Documentar

GUYANA

Un nou stat a apărut pe harta lumii: Guyana — fosta colonie britanică din America Latină. Teritoriul noului stat cuprinde 214 970 km. p. Cei 582 000 locuitori sînt urmaşi ai culilor aduşi din India, precum şi negri, mulatri şi indieni americani.

În cursul ultimului deceniu, şi chiar mai înainte, numele acestei ţări a revenit deseori în atenţia opiniei publice internaţionale. După o îndelungată luptă pentru eliberarea patriei sale, poporul din Guyana britanică a ajuns să impună, în 1953, alegerea unui guvern care avea un program de revendicări democratice şi anticolonialiste. Cercurile colonialiste au lichidat însă repede acest guvern şi au suspendat constituţia pe care, cu puţin timp înainte, tot ele o acceptaseră! Anii care au urmat au fost din nou ani de grele lupte. Colonialiştii urmăreau cu orice preţ ca în fruntea guvernului să nu ajungă elementele cele mai ataşate idealurilor de dreptate socială şi independenţă naţională. De aceea se organizau mereu alegeri cu scopul de a se găsi momentul prielnic pentru ca acestea să nu mai fie cîştigate de partidul popular progresist. Acţiunea a reuşit abia în 1964. Datorită legii electorale care a fost impusă, partidul progresist în frunte cu Cheddi Jagan deşi a obţinut cel mai mare număr de voturi, a fost împiedicat să formeze guvernul.

Abia în acest moment, cînd Anglia a considerat că va putea să acorde independenţa coloniei în condiţiile impuse de ea, a fost de acord cu organizarea unor noi tratative. La conferinţa care s-a ţinut în palatul Lancaster House din Londra, în noiembrie 1965, s-a hotărît ca Guyana, care beneficia de un statut de autonomie internă începînd din 1961, să obţină independenţa în ziua de 26 mai 1966.

Această zi a venit. În puternicele strigăte de „Uhuru!" (libertate) zeci de mii de oameni au asistat la coborîrea steagului britanic şi la înălţarea drapelului naţional. Înseamnă oare aceasta că noul stat a devenit cu adevărat independent? Cu ce zestre porneşte el la drum? Guyana nu este lipsită de resurse materiale, de bogăţii. Se exploatează aici lemnul de esenţe preţioase. Subsolul e bogat în bauxită, diamante, aur, minereu de mangan şi altele. Cîmpia de pe litoral este deosebit de prielnică agriculturii.

Dar atîta vreme cît economia, pentru a ne referi numai la aceasta, rămîne sub control străin, nu se poate vorbi de o reală independenţă. Fostul premier Jagan declara: „Controlul economic extern rămîne intact, iar economia guyaneză continuă să fie de tip colonial".

În momentul de faţă, economia ţării este controlată în cea mai mare măsură de trusturi străine. Ele au dezvoltat aici acele ramuri care le aduc profit. Industria se reduce la extragerea bauxitei (situînd ţara pe locul al patrulea în producţia mondială de aluminiu). Agricultura se bazează pe producţia de trestie de zahăr şi orez (acestea ocupă 60 la sută din exportul ţării). Marile plantaţii de trestie de zahăr, concentrate în cîmpia de pe litoral, aparţin şi ele trusturilor străine. Exploatarea sîngeroasă a muncitorilor de pe plantaţii a provocat puternice greve şi mişcări populare, încă de la sfîrşitul secolului al XIX-lea, şi pînă-n zilele noastre.

Noul guvern încurajează pătrunderea capitalului străin. Trusturi britanice şi americane au obţinut dreptul de a căuta petrol. Un trust american a primit autorizaţia de a exploata bauxita de pe o mare suprafaţă de pămînt, timp de 75 de ani!

În aceste condiţii, este limpede că vor fi necesare eforturi uriaşe pentru a înfrînge strînsoarea cercurilor economice străine. Forţele progresiste ale ţării sînt decise să continue lupta pentru crearea acelor condiţii care să ducă la dobîndirea unei adevărate independenţe economice şi politice. Cheddi Jagan declara că după obţinerea independenţei va începe: „o nouă luptă pentru libertate împotriva neocolonialismului S.U.A.". El s-a ridicat împotriva dreptului acordat avioanelor americane de a folosi un aerodrom al ţării.

Dezvoltarea viitoare a Guyanei va depinde de traducerea în viaţă a reformelor economice, sociale şi politice necesare îmbunătăţirii situaţiei populaţiei.

Eugen PHOEBUS

Papaya, fruct tropical cultivat la un centru de cercetări din sudul Tanzaniei

Pavilionul românesc la Tîrgul Parisului

La cea de-a 55-a ediţie a Tîrgului Parisului, printre cele 27 de ţări participante a fost şi ţara noastră. Pe o suprafaţă de 600 m p spaţiu interior şi peste 400 m p spaţiu în aer liber, pavilionul românesc a putut oferi o imagine convingătoare despre dezvoltarea industriei româneşti. Standurile noastre au prezentat o largă gamă de produse, de la puternicul strung Carussel, maşini agricole ori ruloul compresor de 12 tone, pînă la complicate aparataje de tehnică nucleară, delicate instrumente şi aparate optice, artizanat. Numai produsele industriei noastre constructoare de maşini au ocupat peste 60 la sută din suprafaţa pavilionului, ele distingîndu-se — lucru remarcat de vizitatori — printr-o înaltă tehnicitate. Acest fapt l-a făcut pe primul ministru al Franţei, Georges Pompidou, să exclame în timp ce vizita Pavilionul României: „C'est formidable, la Roumanie" (e formidabilă România). Primul ministru al Franţei, oprindu-se mai mult în faţa standului unde erau expuse diferite tipuri de maşini-unelte, l-a felicitat călduros pe ambasadorul României, dr. Victor Dimitriu.

De bună primire s-au bucurat la Tîrgul Parisului şi produsele industriei noastre chimice şi mostrele din produsele petroliere, produse ale industriei uşoare etc. Un punct de atracţie al standului industriei uşoare şi artizanale l-a constituit războiul de ţesut manual, la care o muncitoare textilistă demonstra „pe viu" măiestria ţesătorilor români de covoare.

Ca o imagine grăitoare a interesului de care s-a bucurat ţara noastră la Tîrgul Parisului este şi faptul că, potrivit unor calcule făcute, frecvenţa vizitatorilor la Pavilionul României se ridică la 20 de persoane pe minut. Presa franceză ca şi televiziunea (care a transmis de trei ori imagini din pavilion) au avut cuvinte de laudă despre nivelul tehnic al produselor româneşti.

De pretutindeni

REFORMĂ AGRARĂ ÎN SIRIA

Preocupat de îmbunătăţirea situaţiei ţărănimii, care constituie majoritatea populaţiei din Siria, guvernul din această ţară a luat măsuri pentru exproprierea unor întinse suprafeţe de terenuri aparţinînd marilor moşieri. Pe baza legii de reformă agrară, aproape jumătate din aceste terenuri au şi fost împărţite ţăranilor.

Marii moşieri şi alte elemente reacţionare se opun însă cu încăpăţînare ca ţăranii să primească pămînt. În această direcţie ei fac tot ce le stă în putinţă spre a împiedica aplicarea reformei agrare.

Demascînd planurile reacţiunii interne, preşedintele Siriei, Noureddin El-Atassi, arăta recent la un miting că: „lupta împotriva elementelor reacţionare constituie o cauză comună a tuturor sirienilor".

SARACI ÎN ŢARĂ BOGATĂ

Angola — o colonie portugheză — este una din cele mai bogate ţări africane. În subsolul ei se găsesc însemnate cantităţi de aur, diamante, cărbune. Pe pămîntul Angolei se cultivă imense suprafeţe de teren cu bumbac, arbori de cafea etc. Numai că, marea majoritate a acestor bogăţii nu aparţin localnicilor ci colonialiştilor portughezi şi bogătaşilor americani.

Cît de săraci sînt angolezii ne-o demonstrează şi faptul că, după unele date recente, venitul anual al unui ţăran african din Angola este de numai 10 dolari.

REALITĂŢI DIN SATELE ITALIENE

Cu cîtva timp în urmă a avut loc la Roma o consfătuire, organizată din iniţiativa Alianţei naţionale a ţăranilor şi a Ligii comunelor democratice. Documentele acestei consfătuiri au fost tipărite într-o lucrare intitulată: „Structura civilă a satului italian".

Ce ne arată datele furnizate de această lucrare? Iată răspunsul: în mediul rural 70 la sută din case sînt neigienice, 41 la sută din ele necesită reparaţii, iar cinci la sută trebuie demolate.

Ca urmare a plecării masive a ţăranilor tineri spre oraşe, precum şi a emigrării în satele italiene, locuitorii de peste 45 de ani reprezintă 44 la sută din populaţie, iar copiii pînă la 14 ani — cam 23 la sută.

Cîteva cifre. Cifre seci, care în graiul lor concis ne vorbesc însă despre situaţia grea în care se zbat milioane de ţărani italieni.

CĂRAŢI-VĂ ACASA!

În ultima vreme, americanii din Vietnamul de sud sînt tot mai neliniştiţi. Şi au şi de ce fi aşa. Întreaga aventură americană din această ţară se clatină din temelii. Sudvietnamezii refuză, în număr tot mai mare, să colaboreze cu aşa-zişii lor sprijinitori. Sătule, pînă peste cap de guvernanţii militari de la Saigon şi de părtaşii lor americani, masele largi populare din Vietnamul de sud cer cu tot mai multă insistenţă înlocuirea guvernului şi plecarea americanilor din ţară.

„În prezent — scrie Jean Durieux în revista franceză „Paris Match" — atît diplomatul american elegant, cît şi soldatul american de rînd, înfundat pînă la briu în nămolul orezăriilor, trăiesc sub obsesia aceluiaşi *Go home!* („Căraţi-vă acasă!")".

ORAŞUL OAMENILOR ORBI

În Mexic există un orăşel — Tiltipek — locuit de indieni (denumire dată băştinaşilor de pe aceste meleaguri) în care toţi oamenii sînt orbi. Ochii acestor indieni sînt diferiţi de cei ai oamenilor obişnuiţi. Ei sînt albi, fără pupile, fără viaţă.

Ani de-a rîndul, comisii de medici au studiat acest fenomen, căutînd să-i afle explicaţia. Au fost verificate apa şi hrana populaţiei; au fost studiate tradiţiile şi obiceiurile acestor locuitori, precum şi băuturile de leac pe care le prepară ei din diferite plante. Toate aceste eforturi au rămas fără rezultat.

Se pare însă că în ultima vreme explicaţia a fost găsită. Vinovatul de orbirea în masă a locuitorilor din Tiltipek ar fi ţînţarul „Isis" ale cărui larve secretă un lichid care atacă vederea oamenilor.

Guvernul mexican a luat măsuri pentru a distruge, prin toate mijloacele posibile, acest ţînţar şi larvele lui în vederea salvării locuitorilor oraşelului amintit de la groaznica epidemie de orbire.

Heringi cu ceapă

Pătru nu-și mai scosese de mult nevasta la restaurant. Așa că își lăsă copiii cu tușa Saveta, își luă muierea de mînă și se opri, peste drum de cămin, la „Bihorul".

— Poftiți... cu ce vă servim ? ! îi copleși ospătarul, de cum se așezară. Tincuțo, șterge masa !

A lui Pătru se ridică automat.

— Nu ! se scuză ospătarul. Vorbeam cu Tincuța noastră... așa o cheamă pe fată... Nu știam că și pe dumneavoastră...

— Las-o, vere, acum ! Spune-ne mai bine ce ne dai, că ni s-a făcut o foame !

— Păi să vă servesc specialitatea casei.

— Bun. Ce ne dai ?

— Heringi cu ceapă.

Tincuța și Pătru strîmbară din nas.

— Nu ! Spune ce grătar ai ? !

— Cu cărbuni, vă rog.

— Am întrebat ce specialități la grătar aveți ! ?

— Păi de-astea, de se găsesc pe toate drumurile : mici, cîrnăciori...

— Să fie opt mici !

— Punem opt. Înainte nu doriți nimic ? O țuiculiță, o brînzulică ?

— O brînzulică ar merge.

— Cu ceapă, vă rog.

— Cu ceapă, dacă n-ai altceva.

— E bună, vă rog... v-o aduc imediat... e cu heringi !

— Iar heringi ?

— Păi n-ați mai luat.

— Lasă numa brînza, așa, fără nimic. Și adu-ne și ceva de băut.

— Avem bere rece. Am pus la gheață zece sticle.

— Cine bea atîta, vere ?

— Păi brînza, vă rog, face sete. Ca să nu mai vorbesc de heringi.

— Heringi nu mîncăm, așa că setea n-o să fie așa mare.

— Facem setea mai mare, vă rog și vă aduc și heringi.

— Termină, o dată cu heringii ăștia.

— Eu parcă nu vreau să termin, dar dacă nu mă ajutați.

— Păi mi-ai mai dat heringi și acum o lună !

— Și n-au fost buni ?

— Au fost... dar asta era acum o lună.

— Păi tot din ăia sînt, că nu i-ați mîncat pe toți.

Tincuța se ridică de la masă.

— Stăi, Tinco că-l pun eu la punct. Să vină responsabilul !

De după frigider își făcu apariția un omuleț, rotund ca o chiflă.

— M-ați chemat, vă rog?

— Te-am chemat, tovarășe. Uite, ospătarul ăsta ne duce cu vorba și murim de foame. Dă-ne repede ceva pînă nu plecăm.

— Vai de mine. De la noi n-a plecat nimeni nemulțumit. Stane, bagă-ți mințile în cap și treci dincolo. Vă servesc eu. Ce doriți ?

— Orice, numai dă-ne ceva o dată.

— Vă servesc ceva bun de tot. Imediat. De la noi n-a plecat nici un client nemulțumit.

Apoi către bufetieră :

— Ano ! De două ori heringi cu ceapă !

Marin TRAIAN

PORUMB

Ah, timpul filfîie ușor
Și ziua vine, ziua trece
Iar soarele surîzător
Cu oamenii pe cîmp petrece...

Și cum să nu zîmbească lin,
Să nu exulte tonic, zdravăn
Cînd lutul e, precum citim
Că scriu autorii : cald și reavăn ?

Atîtea mii de galbeni bumbi
Ce se vor transforma odată
Într-o foșnire de porumb,
În legănare înfiorată.

Pe cîmpul parcă pieptănat
Cu degetele de la mînă
Așteaptă ceasul fermecat
Să-și scoată nasul din țărînă...

Își cată locul de prăsit
Tot fel de soiuri stricătoare
Dar la prăsit e și-un prăsit
Dușmanul, uite că dispare.

Și soarele surîde blînd
Cînd vesel brigadierul strigă :
— Porumb, porumb, dar nu-i cuvînt
S-o punem noi de mămăligă...

Ștefan TITA

De ziua nevesti-mi

Azi sîntem în... în sfîrșit, nu contează în cîte sîntem. Contează că e ziua de naștere a nevesti-mi. Împlinește treizeci și... Și... na, c-am uitat... Nu-i nimic. Nici asta nu contează. Contează s-o știu fericită — auzi ? ! Că numai pe ea o am... Nu tu rude... nu tu prieten... Prietenii atîta știu — să te tragă după ei... O țuiculiță eu al de Stănică, încă una cu nea Marinaș... Pînă te încurci. Și biata nevastă-ta, stăăă sărăcuța și oftează la ăi pereți... Ei, uite, la mine așa ceva nu s-a pomenit încă. Plouă, trăznește, mi-am terminat trebșoara, fuga acasă ! Lîngă nevastă-mea. Abia aștept s-o văd... s-o întreb : „Azi ce-ai mai făcut ?... Lemne tăiași ? Ale cotețe le curățași ?... Da' porcului ? Porcului îi duseși mîncare ?... Adă-mi și mie !... Da' repede auzi ? Că mi-e o foame de nu te văd !..." Aș, cum să n-o văd ! ? Așa glumesc eu !... Cred că aș muri să n-o am mereu înaintea ochilor !... Cu chipul ei blînd... cu ochii ei ca de copil... cu ale 480 de zile-muncă... 480 ale ei... cu ce mai fac și eu vreo 20 de zile-muncă, numai bine ridicăm la un loc vreo 500... Că noi, cum am spus — rude nu, prieteni nu...

Eu și cu ea. Atîta am pe lume — nevastă-mea. Tot timpul trebuie să-i port de grijă : să nu obosească, să nu răcească, să nu urce în fugă ăl deal cînd o trimit după țigări. Mai rău ca un copil... Iarna, tot eu am grijă să mă trezesc în fiecare dimineață primul... s-o scol să facă focul și să mături zăpada din curte... Scumpa de ea !... Tare mai e copilăroasă ! Tare îi mai place să cînte, să zburde... să-mi facă pantofii... Nu-i vorbă că și eu tot timpul sînt cu ea. Cînd e liberă, n-o las niciodată singură. O iau cu mine la grajduri... la cărat paie... la bătut bulumaci... Numai să nu se plictisească... Banii, cum i-am luat, mă duc și-i dau ei. Să-i cheltuiască cum îi pofterte inimioara... Basmăluța cu flori de 6,25 lei ? Să-și cumpere ! Vrea cravată... una, două... să-și cumpere cravate. Pălărie, costum — la un rînd, la două, la cîte vrea ea !

Doar n-o să ne certăm din atîta lucru !... Ei, dar azi e ziua ei. Trebuie să-i iau ceva, un dar, o atenție cît de cît !... Ceva care să o bucure... A, mi-am adus aminte. De cînd îmi tot spune că s-ar bucura dacă nu m-ar mai vedea cu pantofii ăștia !... Îmi cumpăr o pereche de pantofi frumoși... Să vezi ce o să se mai bucure. Da' ce, nu merită ? E ziua ei de naștere...

Silviu GEORGESCU

■ ■ ■

SUCCES GARANTAT

Aveți și dumneavoastră echipă de teatru la căminul cultural.

În cazul cînd instructorul local n-are destulă încredere în forțele sale, e nevoie de un îndrumător bun de la raion. Și îndrumători se găsesc. Pe lîngă metodiștii care vizitează formațiile sătești, conform graficului, mai apar și „instructori" binevoitori și „dezinteresați", oferindu-și serviciile valoroase, te miri pe ce.

Știu eu unul dintre aceștia. Băiat deștept, cu simț de orientare. Știe cui să-și ofere serviciile. Se adresează cu încredere căminului cultural, cu instructor fără experiență sau modest, unde colectivul lasă pe seama unui singur om să se descurce cum poate cu teatrul, și nici directorul nu se vîră prea mult decît în probleme administrative.

Binevoitorul artist, fiindcă așa-i place să-și spună, se pricepe la multe. Cîntă la acordeon, are oricînd doi-trei băieți cu care poate face față la nunțile cele mai simandicoase din sat. Nu la nunți țărănești. Și nici la hora satului n-ar cînta. E artist de scenă zice el.

A umblat pe la București, a cîntat și la Mamaia. În București nu mai stă. Cu viza de flotant rezolva el, n-avea probleme. Primise o mulțime de oferte, ca un artist desăvîrșit ce era, dar a refuzat. A considerat mai sfîntă datoria de a îndruma pe amatori.

Aceste gogoși le servește naivilor, în timp ce mănîncă și bea pe socoteala lor, impresionîndu-i cu pasiunea, cu hotărîrea de a-i sprijini să-și formeze o echipă de teatru, cu succes asigurat. Dă îndrumări de regie pentru piesa aflată într-un stadiu înaintat de repetiție.

— Nu e bine, nu e bine. Să faci așa, să strigi domnule, să electrizezi sala.

La repetiție interpreții nu sînt de acord, ei văd linia interpretării, altfel, dar ce să-i faci ? Poți să te opui indicațiilor unui artist ? Parcă nici textul nu mai sună ca la început, dar deh, o fi știind el ceva, că prea zice că se pricepe.

Pînă la spectacolul urmat de bal, la care cîntă el, cu băieții lui teribili, trăiește din ce ia de la nunți și seri de dans. Nu se rușinează să întindă mîna cu farfuria la dar, mulțumește frumos și are o trăiește de glume, cu care stimulează darul pentru tinerii căsătoriți.

Iată-l în seara spectacolului. Se joacă piesa repetată două luni sub îndrumarea lui.

Zicea el la repetiția generală :

— Dom'le, interpretarea să fie magnifică. Dumneata să strigi, dumneata să-ți smulgi părul de pe cap, să electrizezi. Spectatorul să rămînă încremenit pe scaun, uite așa.

În sfîrșit, sala plină, cortina se ridică și, scenă după scenă, spectacolul s-a desfășurat, așa cum indicase artistul.

Spectatorii dădeau compătimitori din cap. văzînd că pe scenă viața se desfășoară altfel decît în realitate.

Cînd s-a lăsat cortina, omul nostru a aplaudat teribil și spectatorii, politicoși au făcut la fel.

Într-o explozie de entuziasm, l-a îmbrățișat pe directorul căminului, pe instructor l-a sărutat :

— Așa, dom'le, sala a fost electrizată. Teribil ! Succes formidabil ! Ajungem în faza regională, chiar republicană, dom'le !

Dar entuziasmul lui a fost curmat de Gheorghe Ciubotea, îngrijitorul de vaci, care se adresă directorului :

— Tovarășe director, două ceasuri uite așa am stat !

Și omul arătă cum a stat, așezîndu-se pe un scaun, cu mîinile încleștate pe marginile de lemn lustruit, gheboșat, cu privirea spre scenă.

— Așa am stat, zău !

— Ce-ți spuneam eu dom'le, ai electrizat sala. Uite proba. Proba vie și valabilă. Și plesni o palmă puternică pe umărul instructorului. Apoi lui Gheorghe Ciubotea : „Vorbește, domnule, să audă și dumnealor".

— D-aia zic, tovarășe director, reluă Gheorghe Ciubotea, după ce că au strigatără atîta la mine cei de pe scenă, m-am și chinuit. Uite așa am stat două ceasuri, arătă el din nou. Reparați scaunele astea, că n-o costa o avere. Al meu nici n-avea fund.

Iordache RĂDUCU

Fluierașul nevăzut

Desen de ȘT. MUNTEANU

REDACȚIA : București, Piața „Scînteii", Tel. 17.60.10. interior 1884. Abonamente 13 lei anual. Abonamentele se fac la oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari. TIPARUL : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii • 40.001